

Lausuntopyyntöne 18.4.2016 LVM/2096/03/2015

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi liikennekaari, jolla toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi. Tavoitteena on luoda edellytykset uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönotolle liikennesektorilla. Tätä kautta voitaisiin saavuttaa entistä paremmin käyttäjien tarpeisiin vastaavia liikennepalveluita ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa sektorilla. Liikennekaareen sisällytetään kaikki liikennemuodot.

Suomen Keskustanuoret haluaa uskoa tulevaisuuteen: digitalisaatio avaa mahdollisuuden tehdä asioita järkevämmin ihmisen, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta. Haluamme, että Suomessa siirrytään eteenpäin yksityisautoilun ympärille rakennetusta elämäntavasta ja politiikasta.

Liikennepalvelujen kehittämisen lähtökohtana tulee olla ihminen ja hänen tarpeensa. Toinen keskeinen lähtökohta tulee olla ihmisten ja alueiden välinen tasa-arvo. Kolmantena keskustanuoret haluaa, että liikennesektorin kehittäminen pohjautuu kunnianhimoisiin ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin.

Valtion tulee luoda digitaalisen liiketoiminnan kasvuympäristö. Avoimelle rajapinnalle koottavan tiedon pohjalta on mahdollista luoda erilaisia välityspalveluja ja alustoja. Haluamme, että liikennepalvelujen käyttö Suomessa on helppoa, sujuvaa ja edullista. Erityisesti kaupunkiseuduilla voidaan uusien liikkumispalveluiden avulla saada vaihtoehtoja henkilöauton käytölle.

Liikennekaareissa esitetyt tavoitteet uusien palvelujen synnyttämiseksi, mahdollistavat autojen yhteiskäyttöä, kimpakyytejä ja tulevat lisäämään niin sanottua ei-ammattillista henkilöliikennettä. Keskustanuoret pitää tavoiteltavana Suomea, jossa jokaisen kotitalouden ei tarvitsisi omistaa omaa autoa, mutta muistuttaa, että suuressa osassa maata henkilöautolla liikkuminen tulee olemaan väestölle tulevaisuudessakin ainoa mahdollinen kulkutapa niin työ- kuin vapaa-ajan liikkumisessa. Henkilöautoilusta onkin tehtävä ympäristön kannalta kestävämpää, kehittämällä esimerkiksi vähäpäästöisiä polttoaineita.

Liikennepalveluja kehitettäessä onkin huomioitava ympäristö- ja ilmastotavoitteet. Esimerkiksi lähiliikennettä hoitavat linja-autot on saatava kulkemaan maakaasulla ja pidemmällä tähtäimellä vain biokaasun voimalla. Päästöttömämpi julkinen liikenne osaltaan mahdollistaa laajojen tankkausverkostojen syntyminen. Suomeen onkin saatava biopolttoaineille laaja tankkausasteiden verkosto. Näihin tankkausasemiin voitaisiin yhdistää vetykaasun tankkaus. Tämä rohkaisisi niin suomalaisia yrityksiä kehittämään biopolttoaine- ja vetyteknologiaa autoteollisuuteen.

Laajassa maassamme välimatkat ovat pitkiä ja matka koostuu usein monista osista. Eri liikennemuotojen on muodostettava saumattomia matkaketjuja. Palvelujen ja hintojen on oltava helposti vertailtavissa ja yhden lipun on riitettävä koko matkalle. Ihannetilanteessa Suomessa olisi koko maan kattava matkakortti. Tulevaisuudessa sellaiset päästöttömät ja liikkumista helpottavat kulkuneuvot kuten kaupunkipyörät on kytketty osaksi matkaketjua.

Jotta jokainen suomalainen voi päästä osalliseksi uusista liikennepalveluista, tarvitaan koko maahan kattava nopeiden tietoliikenneyhteyksien verkosto. Erityisesti Suomen pohjoisilla alueilla ja idässä on suuria ongelmia toimivien verkkoyhteyksien saatavuudessa. Keskustanuoret esittää, että

LVM huolehtii vaalikauden loppuun mennessä, että koko Suomen ollaan rakentamassa kattavat ja toimintavarmat laajakaistayhteydet.

Ei-ammattillisen kuljetustoiminnan salliminen mahdollistaisi nuorille ja opiskelijoille pienimuotoisen tulonhankinnan, mutta riskinä on, että harmaa talous lisääntyy. Esityksestä ei selviä miten luvan ulkopuolella toimivia kuljettajia seurataan ja kuka heidän työskentelyään valvoo. Mikäli seuranta jää pelkän välityspalvelun varaan, voi väliaikaisena kuljettajana toimia liian helposti esimerkiksi rikostaustainen ihminen.

Lainsäädännön on mahdollistettava liikennepalveluja tarjoaville yrittäjille erilaisten palvelumallien ideointi ja kehittäminen. Samalla Suomen Keskustanuoret on huolissaan liikennekaareissa esitetystä taksien nykyisen päivystys- ja asemapaikkavelvoitteen purkamisesta ja vapaaseen hinnoitteluun siirtymisestä. Jokaisen on päästävä liikkumaan kellonajasta tai asuinpaikan sijainnista huolimatta. Keskustanuoret esittää, että asemapaikat voitaisiin laajentaa kuntakohtaisiksi.

Vapaa hinnoittelu yhdistettynä vähäiseen tarjontaan saattaa nostaa palvelujen hinnat ajoittain erittäin korkeiksi harvaan asutuissa kunnissa. Korkeista hinnoista tulisi kärsimään tavallisten kuluttajien lisäksi myös julkinen sektori, jolla on suuri rooli palveluiden tilaajana ja maksajana.

Maakunnille on tulossa vahva rooli liikenneviranomaisena. Maakuntauudistuksessa ehdotetaan joukkoliikenteen alueellisen suunnittelun ja järjestämisen sekä valtionavustustehtävien siirtämistä maakunnille. Suomen Keskustanuoret esittää liikennekaaren valmisteluaiakataulun yhteen sovittamista maakuntauudistuksen kanssa. Myös kaavailut valtion infraverkon yhtiöittämisestä ja vähäliikenteisen tieverkon ylläpitovastuusta tulevaisuudessa tulee selvittää samassa yhteydessä.

Suomen Keskustanuorten liittohallitus

Hilkka Kemppe
puheenjohtaja

Antti Siika-aho
pääsihteeri